

Evropski svet

Bruselj, 20. marec 2025
(OR. en)

EUCO 1/25

CO EUR 1
CONCL 1

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Zasedanje Evropskega sveta (20. marec 2025) – sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

Evropski svet je z generalnim sekretarjem ZN Antóniem Guterresem izmenjal mnenja o geopolitičnih razmerah in multilateralizmu.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Evropski svet je izmenjal mnenja s predsednikom Ukrajine Volodimirjem Zelenskim.
2. Evropski svet je razpravljal o najnovejšem dogajanju v zvezi z Ukrajino. Besedilo iz dokumenta EUCO 11/25 je odločno podprlo 26 voditeljev in voditeljic držav ali vlad.
3. Evropski svet se bo temu vprašanju ponovno posvetil na prihodnjem zasedanju.

II. BLIŽNJI VZHOD

4. Evropski svet je ob opozarjanju na svoje predhodne sklepe obravnaval razmere in najnovejše dogajanje na Bližnjem vzhodu.
5. Evropski svet obžaluje prenehanje prekinitve ognja v Gazi, zaradi katere so bile v nedavnih zračnih napadih številne civilne žrtve. Obžaluje dejstvo, da Hamas ni želel izročiti preostalih talcev. Evropski svet poziva, naj se takoj znova začne v celoti izvajati sporazum o prekinitvi ognja in izpustitvi talcev. Poudarja, da je treba doseči napredek v zvezi z drugo fazo sporazuma, da bi se ta v celoti izvajal, kar bi privedlo do izpustitve vseh talcev in trajnega končanja sovražnosti. Evropski svet opozarja na pomen neoviranega dostopa obsežne humanitarne pomoči na območje Gaze in neprekinjenega razdeljevanja te pomoči po vsej Gazi. Ta dostop in razdeljevanje, kot tudi oskrbo z električno energijo v Gazi, med drugim za obrat za razsoljevanje vode, je treba takoj ponovno vzpostaviti.

6. Evropski svet pozdravlja arabski načrt za okrevanje in obnovo, ki je bil potrjen na vrhu v Kairu 4. marca 2025. Evropska unija je na tej podlagi pripravljena sodelovati z arabskimi, pa tudi z mednarodnimi partnerji.
7. Evropska unija ostaja trdno zavezana trajnemu in vzdržnemu miru, ki bo temeljil na rešitvi dveh držav. Evropska unija je pripravljena prispevati k vsem prizadevanjem za to rešitev in poziva vse strani, naj se vzdržijo dejanj, ki ogrožajo njeno izvedljivost. V ta namen bo še naprej sodelovala z regionalnimi in mednarodnimi partnerji. Evropska unija bo še naprej podpirala Palestinsko upravo in njen program reform.
8. Evropski svet močno obsoja nedavno vsesplošno nasilje nad civilnim prebivalstvom v obalni regiji Sirije in odločno poziva prehodne oblasti, naj zagotovijo zaščito vsega civilnega prebivalstva in poskrbijo, da bodo osebe, ki so izvajale nasilje, odgovarjale za svoja dejanja v skladu z mednarodnimi normami in standardi. Evropski svet ugotavlja, da je na poti k spravi bistvenega pomena zlasti celovita tranzicijska pravičnost.
9. Evropski svet poudarja pomen mirne in vključujoče tranzicije v Siriji brez škodljivega tujega vmešavanja ter pomen zaščite pravic sirskega ljudstva iz vseh etničnih in verskih okolij brez diskriminacije. Neodvisnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Sirije znotraj varnih meja bi bilo treba v celoti spoštovati v skladu z mednarodnim pravom. Pozdravlja dogovor, ki so ga 10. marca 2025 dosegle prehodne oblasti in Sirske demokratične sile. Evropski svet opozarja, da je EU v okviru postopnega in reverzibilnega pristopa nedavno začasno prekinila izvajanje omejevalnih ukrepov. Evropska unija bo na podlagi pozornega spremljanja razmer v Siriji še naprej preučevala, ali so mogoče nadaljnje začasne prekinitve izvajanja omejevalnih ukrepov. Evropski svet pozdravlja izid devete konference o Siriji z naslovom „Solidarni s Sirijo: izpolnjevanje potreb za uspešno tranzicijo“, ki je potekala 17. marca 2025.

10. Evropski svet pozdravlja konec političnega zastoja v Libanonu in izraža pripravljenost Evropske unije, da sodeluje z novimi oblastmi pri stabilizaciji gospodarskih in varnostnih razmer v državi. Evropski svet ponovno poziva strani, naj izvajajo sporazum o prekinitvi ognja z dne 27. novembra 2024 in resolucijo Varnostnega sveta ZN 1701.

III. KONKURENČNOST

11. Konkurenčnejša Unija bo močnejša Unija, ki bo lahko bolje ščitila svoje državljane in državljanke ter svoje vrednote in interese na svetovnem prizorišču, hkrati pa ohranjala svojo blaginjo in evropski družbeni model. Potreba po vlaganju v našo obrambo in naša konkurenčnost sta tesno povezani. Evropski svet poudarja, da je nujno treba okrepiti konkurenčnost Evrope na podlagi Izjave iz Budimpešte o novem dogovoru o evropski konkurenčnosti in njegovih sklepov z dne 6. marca 2025 o evropski obrambi. V zvezi s tem Evropski svet pozdravlja zlasti predstavitev kompasa za konkurenčnost z dne 29. januarja 2025, dogovor o čisti industriji z dne 26. februarja 2025 in agendo omnibus za poenostavitve.
12. V letu 2025 bi moralo zato priti do velike spremembe v delovanju EU za spodbujanje konkurenčnosti, okrepitev enotnega trga, spodbujanje kakovostnih delovnih mest ter zagotovitev uspešnega dvojnega prehoda v skladu z dogovorjenimi podnebnimi cilji. Da bi dosegli te cilje in prispevali k odpravi vrzeli v inovacijah in v zvezi s produktivnostjo v primerjavi s svetovnimi konkurenti EU in znotraj EU, se Evropski svet strinja, da bi prednostno obravnavali poenostavitve ter zmanjšanje regulativnih in upravnih bremen, znižanje cen energije in mobilizacijo zasebnih prihrankov za sprostitev potrebnih naložb v gospodarstvo EU.

Poenostavitev in zmanjšanje upravnih bremen

13. Evropski svet na podlagi sporočila Komisije z dne 11. februarja 2025 o izvajanju in poenostavitvi poziva k prizadevanjem na vseh ravneh – na ravni EU ter nacionalni in regionalni ravni – za zagotovitev jasnega, enostavnega, pametnega in inovacijam prijaznega regulativnega okvira ter za nujno drastično zmanjšanje upravnih in regulativnih bremen ter bremen poročanja za podjetja in javne uprave, ne da bi pri tem ogrozili predvidljivost, cilje politike, visoke standarde in celovitost enotnega trga. V zvezi s tem Evropski svet:
- a) poziva Komisijo in sozakonodajalca, naj si prizadevajo za doseganje cilja zmanjšanja stroškov vseh upravnih bremen za najmanj 25 %, za mala in srednja podjetja pa za najmanj 35 %;
 - b) poziva Komisijo, naj še naprej izvaja preglede in obremenitvena testiranja pravnega reda EU, da bi opredelili načine za nadaljnjo poenostavitev in konsolidacijo obstoječe zakonodaje;
 - c) poziva sozakonodajalca, naj si prednostno prizadevata za poenostavitev svežnjev omnibus, predstavljenih 26. februarja 2025, da bi jih lahko dokončno oblikovali čim prej v letu 2025;
 - d) poziva sozakonodajalca, naj brez odlašanja in najpozneje do junija 2025 sprejmeta predlog o mehanizmu za odložitev poročanja in skrbnega pregleda na področju trajnostnosti;
 - e) Komisijo pa poziva, naj hitro pripravi nadaljnje pobude za poenostavitev, tudi v zvezi z razogljčenjem industrije ter varnostjo in obrambo, ter
 - f) odločno poziva Komisijo in sozakonodajalca, naj v celotnem zakonodajnem postopku upoštevajo načela boljšega pravnega urejanja ter se tako izogibajo prekomerni regulaciji in uvajanju upravnih bremen, zlasti za mala in srednja podjetja.

Energija

14. Evropski svet ob opozarjanju na svojo zavezanost doseganju dvojnega cilja glede evropske energetske suverenosti in podnebne nevtralnosti do leta 2050 ter da bi Unija ostala konkurenčna na svetovni ravni:
- a) poziva k nujni okrepitvi vseh prizadevanj na ravni EU in držav članic, da bi državljane in državljanke ter podjetja v EU bolje zaščitili pred visokimi cenami energije, zagotovili oskrbo s cenovno dostopno in čisto energijo ter vzpostavili resnično energetske unijo pred letom 2030, za kar bodo potrebne ambiciozna elektrifikacija z uporabo vseh neto ničelnih in nizkoogljčnih rešitev ter naložbe na področju omrežij, shranjevanja in medsebojnih povezav na nacionalni ravni in ravni EU. Evropski svet ob opozarjanju na dogovorjene energetske cilje poziva k čezmejnemu in vseunijskemu dolgoročnemu načrtovanju naložb za popolno integracijo in povezanost energetskega trga EU, kar bi prispevalo k energetske varnosti ter zaščiti in odpornosti infrastrukture v Uniji, ter
 - b) v zvezi s tem pozdravlja predstavitev akcijskega načrta Komisije za cenovno dostopno energijo z dne 26. februarja 2025, v katerem so opisani strukturni in kratkoročni ukrepi, zlasti za najbolj prizadete državljane in državljanke ter podjetja, pri čemer je treba ohraniti celovitost enotnega trga, ter odločno poziva Komisijo, Svet, države članice in vse druge ustrezne deležnike, naj začnejo izvajati te ukrepe v letu 2025. Poziva k večjim prizadevanjem za omogočanje dodatne oskrbe z energijo v Evropi, zlasti za zagotovitev zanesljivosti oskrbe za vse države članice.

Unija prihrankov in naložb

15. Ob upoštevanju izzivov za konkurenčnost EU je izjemno pomembno, da se ustvarijo resnično povezani in poglobljeni evropski kapitalski trgi, in sicer s čimprejšnjo vzpostavitvijo unije kapitalskih trgov in dokončanjem bančne unije. Resnična unija prihrankov in naložb bo vsako leto pomagala usmeriti več sto milijard eurov dodatnih naložb v evropsko gospodarstvo, kar bo pripomoglo k povečanju konkurenčnosti, strateške avtonomije in gospodarske varnosti EU.
16. Evropski svet v zvezi s tem in ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. marca 2025:
 - a) pričakuje, da se bosta sozakonodajalca hitro dogovorila o vseh preostalih predlogih iz akcijskega načrta za unijo kapitalskih trgov iz leta 2020, tudi o insolventnosti;
 - b) poudarja, da so za dopolnitev ukrepov na ravni EU potrebni ukrepi na nacionalni ravni, da bi povečali in poglobili kapitalske trge, ki so dostopni vsem državljanom in državljanke ter podjetjem po vsej Uniji;
 - c) da bi se povečale priložnosti za državljane in državljanke, poziva:
 - Komisijo, Svet in države članice naj pospešijo prizadevanja za večjo udeležbo malih vlagateljev na kapitalskih trgih tako, da se zagotovijo možnosti za evropske naložbe in prihranke, vključno z boljšimi možnostmi za varčevalne in pokojninske produkte po vsej EU, na podlagi najboljših praks, in sicer dovolj zgodaj, da bo mogoče sprejeti odločne ukrepe v letu 2025, ter
 - Komisijo, naj v letu 2025 hitro predlaga izboljšave obstoječega vseevropskega osebnega pokojninskega produkta;

- d) da bi se povečalo zasebno financiranje podjetij, poziva Komisijo, naj:
- predstavi predloge za izboljšanje ekosistema zasebnega in tveganega kapitala ter v skladu z ustreznimi pristojnostmi iz Pogodb predlaga neobvezno 28. ureditev prava družb, ki bi omogočala razširitev inovativnih podjetij, in sicer dovolj zgodaj, da bosta zakonodajalca lahko sprejela odločne ukrepe do leta 2026,
 - v letu 2025 hitro predlaga revidiran okvir za listinjenje, vključno s ciljno usmerjenimi prilagoditvami bonitetnega okvira, pri čemer je treba ohraniti finančno stabilnost, ter
 - spremlja enake konkurenčne pogoje na svetovni ravni v bančnem in zavarovalniškem sektorju ter sprejme ustrezne ukrepe;
- e) v zvezi z izboljšanjem konvergenca in učinkovitosti nadzora kapitalskih trgov po vsej EU ter zmanjšanjem razdrobljenosti poziva Komisijo, naj, kadar je ustrezno, v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi in evropskimi organi:
- zagotovi zbliževanje nadzornih praks. V ta namen je bistveno spodbujati enotno izvajanje, razlago, uporabo in izvrševanje prava EU s strani pristojnih nacionalnih organov;
 - dokonča oceno in delo v zvezi s pogoji, ki bodo evropskim nadzornim organom omogočili učinkovit nadzor nad sistemsko najpomembnejšimi čezmejnimi akterji na kapitalskem in finančnem trgu, da bi okrepili finančno povezovanje in zagotovili finančno stabilnost, poenostavili postopke in zmanjšali stroške izpolnjevanja obveznosti, pri čemer naj upošteva interese vseh držav članic, ter na podlagi navedene ocene po potrebi predstavi predlog o nadzoru;

- hitro odpravi ovire za konsolidacijo tržne infrastrukture, ki jo narekuje trg, in za čezmejne naložbe ter
 - racionalizira obstoječa pravila in odpravi podvajanje, pojasni regulativne določbe ter zmanjša stroške zagotavljanja skladnosti in poročanja;
- f) poudarja pomen mobilizacije zasebnega financiranja za evropsko obrambno industrijo in poziva Komisijo, naj razmisli o nadaljnjem izkoriščanju programov EU, na primer na podlagi izkušenj oddelka InvestEU za države članice, ob upoštevanju posebne narave varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic.

Enotni trg, industrija in spretnosti

17. Te prednostne naloge na področju konkurenčnosti bodo podprte z ambiciozno novo horizontalno strategijo za enotni trg, ki naj bi bila predstavljena junija 2025 in katere cilj bi moral biti poglobitev enotnega trga z odpravo preostalih ovir, zlasti na področju storitev in osnovnega blaga, odpravljanjem razdrobljenosti ter izboljšanjem uporabe in uveljavljanja pravil enotnega trga.

18. Evropski svet poziva tudi k takojšnjemu izvajanju naslednjih posebnih delovnih področij:
- a) na podlagi dogovora o čisti industriji, akcijskega načrta za avtomobilski sektor z dne 5. marca 2025 ter akcijskega načrta za jeklo in kovine z dne 19. marca 2025, ki se nanašajo na tehnološko nevtralnost, je treba okrepiti prizadevanja za zagotovitev industrijskih inovacij, prenove in razogljičenja v Evropi ter za zagotovitev rasti ključnih tehnologij prihodnosti, kot so umetna inteligenca, kvantne tehnologije, polprevodniki, 5G/6G in druge kritične tehnologije, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti tradicionalnim industrijam v prehodu, zlasti avtomobilski industriji, industriji vodnega prometa ter letalski in energetsko intenzivni industriji, in potrebi po zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev. V ta namen poziva Komisijo, naj brez odlašanja predloži ciljno usmerjen predlog za dodatno prožnost v zvezi z mejnikom za leto 2025 v okviru uredbe o določitvi standardov emisijskih vrednosti CO₂ za avtomobile in kombinirana vozila, ter naj nadaljuje pregled, predviden v tej uredbi; in
 - b) na podlagi sporočila Komisije z dne 5. marca 2025 o uniji spretnosti bi si bilo treba dodatno prizadevati za okrepitev pridobivanja, priznavanja in ohranjanja spretnosti po vsej EU, od razvijanja temeljnih spretnosti do vključevanja v vseživljenjsko učenje, preusposabljanje in izpopolnjevanje, v skladu z evropskim stebrom socialnih pravic in njegovim akcijskim načrtom.

Drugi ukrepi in nadaljnji koraki

19. Evropski svet je preučil prednostne naloge evropskega semestra 2025 in potrdil priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja. Evropski svet je obravnaval tudi zaposlitvene in socialne razmere v Evropski uniji.

20. Evropski svet poudarja, da bi morale v prihodnje vse navedene prednostne naloge in ukrepi na področju konkurenčnosti delovati v sinergiji in se medsebojno krepiti, skupaj z ustreznimi instrumenti EU, da bi podprli raziskave in inovacije, naložbe, konvergenco in kohezijo, povezljivost, diverzifikacijo trgovine in gospodarska partnerstva, rast in gospodarsko odpornost v Evropski uniji. Evropski svet bo vse te zadeve še naprej pozorno spremljal, na zasedanju oktobra 2025 pa bo ocenil napredek na področju konkurenčnosti ter zelenega in digitalnega prehoda.

IV. EVROPSKA OBRAMBA IN VARNOST

21. Evropski svet na podlagi svojih sklepov z dne 6. marca 2025 in v luči bele knjige o prihodnosti evropske obrambe z dne 19. marca 2025 poziva k pospešitvi dela na vseh področjih, da bi v naslednjih petih letih odločno okrepili obrambno pripravljenost Evrope. Svet in sozakonodajalca poziva, naj hitro dosežejo nadaljnji napredek v zvezi z nedavnimi predlogi Komisije. Evropski svet poziva k čimprejšnjemu začetku izvajanja ukrepov, opredeljenih v njegovih sklepih z dne 6. marca 2025 v zvezi z zmogljivostmi, ter k nadaljnjemu delu v zvezi z ustreznimi možnostmi financiranja.
22. Evropski svet opozarja, da bo močnejša in zmogljivejša Evropska unija na področju varnosti in obrambe pozitivno prispevala k svetovni in čezatlantski varnosti ter dopolnjevala Nato, ki ostaja temelj kolektivne obrambe držav, ki so njegove članice.
23. To ne posega v posebno naravo varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter upošteva varnostne in obrambne interese vseh držav članic v skladu s Pogodbama. Evropski svet poziva Komisijo in visoko predstavnico, naj redno poročata o napredku, doseženem pri izvajanju njegovih sklepov o obrambi. Vsa področja dela v zvezi s tem vprašanjem bo ponovno obravnaval na naslednjem zasedanju.

V. NASLEDNJI VEČLETNI FINANČNI OKVIR IN NOVI VIRI LASTNIH SREDSTEV

24. Evropski svet je prvič izmenjal mnenja o naslednjem večletnem finančnem okviru in novih virih lastnih sredstev.

VI. MIGRACIJE

25. Evropski svet se je seznanil z napredkom pri izvajanju svojih sklepov o migracijah, tudi ob upoštevanju nedavnega pisma predsednice Komisije. Evropski svet spodbuja nadaljnje delo, zlasti v zvezi z: zunanjo razsežnostjo, predvsem s celovitimi partnerstvi, izvajanjem sprejete zakonodaje EU in uporabo obstoječe zakonodaje, preprečevanjem nedovoljenih migracij in bojem proti njim, tudi na nove načine v skladu s pravom EU in mednarodnim pravom, prizadevanji za olajšanje, povečanje in pospešitev vračanja z uporabo vseh ustreznih politik, instrumentov in orodij EU, konceptoma varnih tretjih držav in varnih izvornih držav, bojem proti instrumentalizaciji, trgovini z ljudmi in njihovem tihotapljenju, usklajevanjem vizumske politike s strani sosednjih držav, pa tudi varnimi in zakonitimi potmi v skladu z nacionalnimi pristojnostmi. Evropski svet opozarja, da je EU odločena okrepiti varnost na svojih zunanjih mejah in zagotavljati njihov učinkovit nadzor v skladu s pravom EU in mednarodnim pravom.
26. Evropski svet poziva sozakonodajalca, naj prednostno dosežeta napredek v zvezi z dosjeji z migracijsko razsežnostjo. Zlasti poziva sozakonodajalca, naj hitro preučita nedavni predlog Komisije o vračanju.

VII. OCEANI

27. Glede na trenutne svetovne in geopolitične izzive Evropski svet poudarja strateški pomen oceanov, odpornosti v zvezi z vodo in modrega gospodarstva za krepitev konkurenčnosti in odpornosti EU, pomorske varnosti ter okoljske trajnostnosti in varstva okolja, in sicer v kontekstu trojne planetarne krize zaradi podnebnih sprememb, onesnaževanja in izgube biotske raznovrstnosti.
28. Evropski svet pozdravlja namero Komisije, da predloži ambiciozen, celosten in v prihodnost usmerjen evropski pakt za oceane – v skladu s pristojnostmi EU oziroma držav članic –, ki bo spodbujal zdrave oceane in morja, energetska varnost, pomorsko varnost, prehransko varnost, trajnostno ribištvo ter trajnostno in konkurenčno modro gospodarstvo EU, s posebnim poudarkom na obalnih in otoških skupnostih, ter prispeval h globalnemu znanstveno utemeljenemu znanju o oceanih in njihovemu odgovornemu upravljanju.
29. Poleg tega se je Evropski svet seznanil s pripravami na konferenco ZN o oceanih, ki bo od 9. do 13. junija 2025 v Nici, ter pozval k obsežnejšim ukrepom in ambicijam na svetovni ravni, med drugim k pospežitvi ratifikacije Sporazuma na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije (sporazum BBNJ), da bi na mednarodni ravni izboljšali varstvo in upravljanje oceanov.

VIII. MULTILATERALIZEM

30. Evropska unija je vedno in bo še naprej podpirala Ustanovno listino ZN ter njena pravila in načela, zlasti glede suverenosti in ozemeljske celovitosti, politične neodvisnosti in samoodločbe. Evropski svet ponovno potrjuje, da je Unija neomajno zavezana učinkovitemu multilateralizmu in na pravilih temelječemu mednarodnemu redu, v središču katerega so Združeni narodi.

31. Evropska unija bo ostala predvidljiva, zanesljiva in verodostojna partnerica ter pozdravlja priložnost za sodelovanje v spreminjajočem se okolju z vsemi svojimi partnerji, pa tudi z Združenimi narodi in njihovimi agencijami pri spodbujanju procesa notranjih reform – pobuda ZN80 –, da bi zagotovili nadaljnjo uspešnost, stroškovno učinkovitost in odzivnost Združenih narodov.
32. Evropska unija je zavezana paktu za prihodnost, ki je eden od ključnih korakov k oživitvi Združenih narodov, doseganju ciljev trajnostnega razvoja in reformi mednarodnega finančnega ustroja. Evropska unija je pripravljena sodelovati z vsemi deležniki, da bi zagotovila njegovo učinkovito izvajanje.
33. Evropski svet z zanimanjem pričakuje četrto mednarodno konferenco o financiranju razvoja, ki bo potekala od 30. junija do 3. julija 2025 v Seville in bo pomemben korak k vzpostavitvi prenovljenega svetovnega okvira za financiranje trajnostnega razvoja. Ustrezne institucije EU poziva, naj si skupaj z državami članicami prizadevajo za ambiciozen izid.

IX. DRUGE TOČKE

34. Evropski svet je razpravljal o razmerah na Zahodnem Balkanu in pozval Svet, naj to zadevo obravnava aprila 2025.
-